

A Fővárosi Ítéletábla dr. Engert Christian ügyvéd (fél címe 2) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. március 23. napján meghozott, 69.P.24.811/2011/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, azt állapítja meg, hogy az alperes a ...-én sugárzott, többször megismételt „...” című műsorában annak valótlan állításával, hogy a ... a legutóbbi nyári robbanás idején a felperes, felperes neve érdekeltségébe tartozott, megsértette a felperes becsületét és jóhírnevét.

Az alperest eltiltja a további jogsértéstől.

Kötelezi az alperest, hogy elégtétel adásaként az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését közölje a „...” című műsor legközelebbi adásában és annak ismételéseiben.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 120.000 (Százhuszezer) forint + áfa együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 224.000 (Kétszázhuszonnégyezer) forint, az alperest, hogy 56.000 (Ötvenhatezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében megállapította, hogy az alperes ...-én először vetített, majd többször megismételt „...” elnevezésű műsorában közölt következő valótlan állításokkal:

„A felperes neve érdekeltségébe tartozó ...-ben legutóbb nyáron történt robbanás” ... „mivel a veszélyes hulladékot ott is szabálytalanul tárolták” ... „Visszaesőkről van szó” ... megsértették a felperes becsületét és jóhírnevét.

Eltiltotta az alperest a további jogsértéstől és a valótlan állítások további közlésétől, valamint a műsor fenti részének további ismétlésétől.

Kötelezte az alperest arra, hogy az ítélet jogerőre emelkedése utáni első ... című műsorában, normál adásidőben hozza nyilvánosságra, miszerint valótlanul állította, hogy a felperes személye összefüggésbe hozható aben bekövetkezett balesettel, ottani veszélyes hulladék kezeléssel, és kérjen elnézést a felperestől, amiért „visszaesőnek” nevezte.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, és ennek 2010. október 16. napjától a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, 50.000 forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 87.000 forint le nem rótt kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 76. §-át, 78. § (1), (2) bekezdéseit, 84. § (1) bekezdésének a)-e) pontjait, a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 2. §-át, 3. §-át, 11. § (1) bekezdésének c) pontját, 19. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalását.

Megállapította, hogy az alperes által készített műsor és annak közlése a felperes által sérelmezett kitételek tekintetében valótlan tényeket közölt.

A felperes szerződéssel igazolta azt, hogy már a műsor sugárzása előtt két évvel értékesítette aben megszerzett üzletrészt. Megállapította azt is, hogy az ...ben nem robbanás történt, hanem öngyulladás. A műsorban elhangzott „visszaesők” kitétel a felperes személyére utalt, mert az alperes a felperest megnevezte a műsorban. Az alperes a perben nem tudta cáfolni azt, hogy a felperest polgári jogi vagy büntetőjogi értelemben felelősségre vonták a kérdéses eseményekkel kapcsolatban.

Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a sérelmezett közlések a felperes társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolták, mert burkoltan olyan látszatot keltettek, mintha bűncselekményt követett volna el. A közlések alkalmasak voltak a felperes hitelének csorbítására, melynek következtében a felperes magyarázkodni kényszerült.

A „visszaesők” kitétel a laikus néző számára egyértelműen bűncselekmény elkövetésére utal, mert az általános szóhasználatban a visszaeső kifejezés az ilyen személyekre használatos. Mindezekre tekintettel megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsületét és jóhírnevét.

Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes nem vagyoni kártérítési igénye megalapozott, mert az eset körülményei külön bizonyítás nélkül is igazolják a kár bekövetkeztét. A perbeli közlés miatt a felperes üzleti és társadalmi becsületessége megkérdőjeleződött, és a sérelmezett közlés többekhez, köztük a felperes rokonaihoz, ismerőseihez, üzleti partnereihez is eljuthatott. Az a tény, hogy a magyarázkodás miatt a felperes megítélése hátrányosan változott, köztudomású, ami külön bizonyítás nélkül is nem vagyoni hátrányt eredményezett. Kitért arra, hogy a bírói gyakorlat szerint, a személyhez fűződő jogok megsértése esetén a jogsértés ténye külön bizonyítás nélkül is alátámaszt bizonyos mértékű kártérítési igényt. A keresetben igényelt nem vagyoni kártérítés mértékét nem ítélte túlzottnak, mivel az alkalmas volt a felperesi sérelem kiküszöbölésére, enyhítésére.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott a perköltség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását.

A felperes által a perben benyújtott üzletrész adásvételi szerződésben foglaltakra hivatkozva elismerte, hogy 2010 októberében történt iszapkatasztrófa, illetőleg 2009-ben történt események idején a ...-ben a felperesnek már nem állt fenn közvetett tulajdonosi részesedése. A felperes azonban az eljárás során személyes előadásában úgy nyilatkozott, hogy a ...-nak 2006 óta volt 100%-os tulajdonosa. A két tény összevetése alapján, a műsor egészéhez, annak mondanivalójához, súlyához képest a tévedés, mely abban állt, hogy egy korábban fennállt kapcsolatot tévesen még létezőnek mutatott be, nem volt érdemi jelentőségű. Ezért a felperest ebben a tekintetben jogsérelem nem érthette.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróságnak alapvetően úgy kellett volna eljárnia, hogy a teljes érintett műsor tartalmát és szövegét figyelembe veszi az értékelésnél. A felperes azonban nem tett eleget a peranyag szolgáltatási kötelezettségének és a műsor leiratát nem csatolta. Az elsőfokú bíróság hibázott, amikor ennek benyújtására a felperest nem hívta fel. Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson a műsort megtekintette, de ez a kontextuális elemzéshez nem elegendő.

Előadta, hogy a felperes nem rendelkezhet keresetösségi joggal arra nézve, hogy egy gazdasági társasággal kapcsolatban milyen események történtek, különös tekintettel arra, ha ez a gazdasági társaság már nem áll a felperes résztulajdonában. Kitért arra is, hogy az elsőfokú bíróság indokolatlanul és bizonyítottság hiányában szerepeltette az ítélet indokolásában azt, hogy a műsorban említett robbanás nem robbanás, hanem öngyulladás volt. A felperes a tőle független gazdasági társaság nevében és helyette személyiségi jogok védelmében nem jogosult fellépni. Ilyen körülmények között az elsőfokú bíróság döntése megalapozatlan és törvénytörő.

A „visszaesőnek” titulálással összefüggésben utalt arra, hogy ennek megítélésekor a teljes műsor szövegét kellett figyelembe venni. Ennek alapján megállapítható, hogy ez csak és kizárólag az ...re, tehát a gazdasági társaságra vonatkoztatható. A felperes ezért e tekintetben sem érvényesíthet igényt az alperessel szemben.

Megalapozatlan az elsőfokú bíróság álláspontja a nem vagyoni kártérítés megítélése és mértéke tekintetében. Az elsőfokú bíróság indokolása teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a hasonló perekben kialakult egységes ítélkezési gyakorlatot. E tekintetben az meghatározó, hogy a bírói gyakorlat álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem választható el a kártérítés általános szabályaitól. A nem vagyoni kár megítéléséhez szükség van arra, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben olyan kár és hátrány keletkezzék, amely csak a nem vagyoni kártérítés eszközével kompenzálható. Az ítélet nem felel meg az ítélkezési gyakorlatba kikristályosodott kártérítési mértéknek sem, mely a külön bizonyítást nem igénylő, ún. köztudomású tényként elfogadható kár mértékét kialakította. Súlyosan téves az elsőfokú ítélet, amikor a bíróság kizárólag a felperes személyes előadására figyelemmel a kártérítést a keresetben előadott eltúlzott mértékben megállapíthatónak találta.

Életszerűtlen és valóttalan az, hogy a felperes magyarázkodásra kényszerült volna amiatt, hogy nevét a hulladékbiznisszel összefüggésbe hozták, és abból pénzt keresett. Tény, hogy a felperes a hulladékkezeléssel foglalkozó társaság tagja volt, és a társaság tagjaként, illetve később ezen üzletrésze eladásából jelentős jövedelme származott. Az elsőfokú bíróság nem érintette azt a felperesi hivatkozást, mely szerint többen felhívták a kolontári vörösiszap-katasztrófa után azzal, hogy „mi van, a te bakancsod is vörös?”. Ez a közlés azonban nyilvánvalóan csak a vörösiszap-katasztrófával állhatott összefüggésben, és nem a ... gyárral és az ott történt eseményekkel.

Előadta, hogy a kérdéses műsorban a felperesre vonatkoztatva számos, lényegesen súlyosabb közlés hangzott el, melyeket a felperes nem kifogásolt. Az a két mondat, amelyet a per tárgyává tett, ilyen összefüggés mellett a társadalmi megítélését hátrányos irányba nem befolyásolhatta.

A felperes nem igazolta semmivel azt, hogy az általa a perben sérelmezett közlésekkel összefüggésben rekesztették volna ki az üzleti élet bizonyos reprezentációs eseményeiről. Az is bizonyítatlan, hogy az egyetemi évkönyvből ezen közlések és információk miatt vették ki.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

Aben fennálló érdekelttségnek azért volt jelentősége, mert a sérelmezett állításból származik az a következtetés, hogy visszaeső. Az alperes tévedése ilyen összefüggés mellett nem minősíthető lényegtelennek sem.

Előadta, hogy a pert nem egy gazdasági társaság nevében indította, hanem a saját személyét ért jogsértő közlések miatt. A visszaesőkre vonatkozó kitétel teljes nyilvánvalóan a személyére vonatkozott.

Az alperes magatartásának legsúlyosabb eleme az volt, hogy olyan közlést tett, melynek tartalma szerint bűnözőnek minősül, aki ismételten bűncselekményt követett el. Ilyen körülmények között az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az alperest nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte.

A fellebbezés részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletével csak részben értett egyet, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta.

Az általános személyiségi perekben is alkalmazott PK 12. számú állásfoglalás alapján a jogsértés megállapításához a teljes alperesi sajtóközlést és annak egymással összefüggő részeit is vizsgálat tárgyává kellett tenni. Ennek alapján egyértelműen arra lehetett következtetni, hogy a felperes által sérelmezett részek bevezetését képezték a teljes riportnak, mely alapvetően a vörösiszap-katasztrófával, annak következményeivel és a vállalat megszerzésével és a felelősök kutatásával foglalkozott. A felperest részben érintő és személyével foglalkozó bevezető rész általában a vegyipari cégek tulajdonlását és környezetkárosító eseményeket érintett.

Az alperes a felperes érdekeltségébe tartozónak minősítette avet, és ez a közlés azért lehetett jogsértő a felperes esetében, mert az alperes ehhez a tulajdonláshoz egy környezetkárosító eseményt is társított. A két elem összekapcsolása nyilvánvalóan olyan valótlan közlés, ami a felperest olyan színben tünteti fel, mint akinek szerepe volt egy ilyen esemény bekövetkeztében.

Az elsőfokú bíróság annyiban helyesen járt el, hogy ezt a közlésrészt jogsértőnek minősítette, azonban az ítélet rendelkező részében kizárólag az eredeti szöveget idézte. Ebből azonban pontosan nem lehetett következtetni a jogsértő tartalomra, annak okára és szövegbeli összefüggésére. A személyiségi perekben minden esetben szabatosan meg kell fogalmazni az ítélet rendelkező részében azt a jogsértő magatartást, illetve az eredményeként bekövetkezett jogsérelmet, melyre tekintettel a bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti megállapítás jogkövetkezményét alkalmazza. A másodfokú bíróság ezért az ítélet rendelkező részében megfelelően feltüntette azt a szövegbeli tartalmi összefüggést, ami az alperes oldalán a jogsértést eredményezte.

Ezen jogsértés tekintetében az elsőfokú bíróság megfelelően alkalmazta az eltiltás és elégtételadás jogkövetkezményeit a Ptk. 84. § (1) bekezdésének b) és c) pontjai alapján.

A másodfokú bíróság a felperes által sérelmezett további közléseket érintő jogsértő jelleget nem tapasztalt, ezért a keresetet ezek vonatkozásában elutasította, így szükségessé vált kifejezetten a megállapított jogsértés esetében egyértelműen megfogalmazni az ezen jogsértéstől való eltiltásra és elégtételadásra vonatkozó marasztalást.

A veszélyes hulladék tárolásával kapcsolatos kitétel a másodfokú bíróság azért nem minősítette jogsértőnek, mert a felperes igazolta azt, hogy a kérdéses eseménykor az ...vet üzemeltető kft. üzletrészét már értékesítette. A tévesen a felperes személyével összefüggésbe hozott környezetkárosító esemény tényleges oka a felperes személyét közvetlenül, jogsértő jelleggel nem érinthette.

A „visszaesőkről van szó” kitételrel összefüggésben a másodfokú bíróság elsősorban arra mutat rá, hogy ezen közlésnek nem büntetőjogi tartalma volt, hanem kizárólag arra utalt, hogy adott intézkedési kötelezettségüknek egyes cégek ismételten nem tettek eleget. A közlés nem természetes személyekre irányult, hanem vállalkozásokkal volt kapcsolatba hozható. Erre tekintettel a felperes visszaeső minősítés miatti igénye nem volt megalapozott, mivel az nem a személyére vonatkozott.

Az alperes terhére rótt egyetlen jogsértő tartalom nem volt olyan súlyú és eredményű a felperes személyére nézve, ami nem vagyoni kártérítés alkalmazását tette volna szükségessé, ezért a nem vagyoni kártérítés iránti igényt a másodfokú bíróság teljes egészében elutasította. A felperes által hivatkozott, felé irányuló megjegyzések (vörös bakancs) nem voltak összefüggésbe hozhatók a megállapított jogsértéssel, illetve nem kelthettek kizárólag az alperesi jogsértésre visszavezethető visszatetszést (hulladékbiznisz).

Az alperes fellebbezése részben eredményre vezetett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott a perköltség viseléséről.

A perköltség az alperesi jogi képviselő 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított első- és másodfokú (80.000 + 40.000 forint) perköltség.

A felperes (128.000 + 96.000 forint) és az alperes (24.000 + 32.000) kötelesek viselni a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Budapest, 2014. február 25.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő